

Almindelige vilkår for Aftaler mellem biografer og filmudlejere

Journal nr.Sag 3:1120-0388-123/che/Fødevarer og Finans

Rådsmødet den 28. november 2001

Resumé

1. Foreningen af Filmudlejere i Danmark (FAFID) har den 30. juni 1998 anmeldt Almindelige vilkår for Aftaler mellem biografer og filmudlejere og anmodet om en erklæring om ikke-indgreb i medfør af konkurrencelovens § 9 og § 11, stk. 4 (nu stk. 5), subsidiært en individuel fritagelse efter lovens § 8, stk. 1. Aftalen er omfattet af overgangsbestemmelserne i lovens § 27, stk. 4.
2. Aftalen er indgået mellem FAFID og Danske Biografer (DB) og vedrører distribution af film til danske biografer. Aftalen omfatter næsten samtlige filmudlejere og biografer i Danmark og har derfor stor betydning for distributionen af biograffilm. Aftalen fastlægger filmudlejernes og biografernes rettigheder og forpligtelser over for hinanden. Aftalen har nogle væsentlige horisontale virkninger.
3. Aftalen indeholder bestemmelser, som har til formål at begrænse priskonkurrencen blandt biografer. Bestemmelserne forhindrer biograferne i at nedsætte billetpriser eller anvende fribilletter og andre rabatsystemer uden indblanding fra filmudlejere og giver dermed filmudlejere mulighed for at fastsætte og håndhæve billetpriserne. Dette indebærer, at biografernes muligheder for at anvende prisen som konkurrenceparameter begrænses. Andre af aftalens bestemmelser indebærer, at FAFID i tilfælde af en biografes misligholdelse kollektivt kan sanktionere den enkelte biograf ved fx at beslutte, at fremtidige leveringer af film til biografen kun kan ske mod forudbetaling, eller at leveringer ikke må finde sted. Misligholdelse over for én filmudlejer sidestilles således med misligholdelse over for samtlige filmudlejere, og bestemmelserne muliggør udøvelse af kollektivt pres. Bestemmelserne vil kunne udelukke en biograf fra markedet.
4. Aftalens konkurrencebegrænsende bestemmelser er omfattet af konkurrencelovens § 6, stk. 1, hvorfor der ikke kan gives meddelelse om en ikke-indgrebserklæring efter § 9. Betingelserne for individuel fritagelse efter § 8 er ikke til stede. De konkurrencebegrænsende bestemmelser påbydes ophævet senest 3 måneder efter påbudets meddelelse.
5. FAFID og DB indtager begge en dominerende stilling på markedet. Der kan ikke meddeles en erklæring efter § 11, stk. 5, for aftalens konkurrencebegrænsende bestemmelser. Der er dog ikke anledning til at overveje et påbud, idet bestemmelserne kræves ophævet. Der er ikke i øvrigt anmeldt nogen adfærd, som kan give grundlag for en vurdering af et eventuelt misbrug efter konkurrencelovens § 11, stk. 5.

Afgørelse

6. Det meddeles DB og FAFID,

- at den anmeldte aftale indeholder bestemmelser, der er omfattet af forbudet i konkurrencelovens § 6, stk. 1, hvorfor der ikke kan gives meddelelse om en erklæring om ikke-indgreb efter konkurrencelovens § 9,
- at de konkurrencebegrænsende bestemmelser i aftalen ikke opfylder betingelserne for en fritagelse efter konkurrencelovens § 8, stk. 1,
- påbud i henhold til konkurrencelovens § 6, stk. 4, jf. § 16, stk. 1, nr. 1, om at ophæve følgende bestemmelser i aftalen:

- **§ 3, stk. 3:** *"Udlejeren skal være berettiget til at få oplysning om billetpriser samt pladsantal indenfor de forskellige prisgrupper. Afvigelser i nedadgående retning skal meddeles udlejeren senest en uge før første spilledag. Udlejeren er i et sådant tilfælde berettiget til – senest 5 dage efter meddelelsens modtagelse – at ophæve aftalen."*

- **§ 16, stk. 3, litra a:** *"Kuponer – herunder rundskuekuponer og andre rabatsystemer – i forbindelse med billetsalg kan kun anvendes, såfremt lejen forinden har truffet særskilt aftale herom med FAFID."*

- **§ 16, stk. 3, litra b:** *"Anvendelse af fribilletter må kun ske i rimeligt omfang."*

- **§ 18, stk. 5, litra b:** *"FAFID kan herefter instruere sine medlemmer om, at levering af film til den pågældende lejer indtil videre kun kan ske mod forudbetaling, respektive efterkrav."*

- **§ 18, stk. 5, litra c:** *"I tilfælde af gentagen undladelse af rettidig indsendelse af spilleopgørelse kan FAFID standse filmleverancer til den pågældende lejer."*

- **§ 19, stk. 2:** *"FAFID er berettiget til – når rimelig anledning hertil foreligger – at indhente oplysninger om lejeres kreditværdighed og i givet fald at fastsætte nærmere vilkår for levering af film til disse."*

- **§ 19, stk. 3:** *"Udlejeren er ikke berettiget til at give lejeren længere kredit end anført i stk. 1 a) og b). I ganske særlige tilfælde skal en udlejer dog som en ren undtagelsesforanstaltning være berettiget til med en lejer at aftale en rimelig udsættelse af betalingen, under forudsætning af, at den forfaldne filmleje ikke er over 45 dage gammel. Meddelelse om at en sådan aftale er indgået, skal omgående skriftligt gives til FAFID, som sørger for, at udlejerne straks bliver orienteret om aftalens indhold, også i henseende til afdrag og eventuel sikkerhedsstillelse."*

- **§ 19, stk. 4, litra b:** *"FAFID's kontor meddeler herefter de pågældende lejere, at filmleverancer vil blive standset, såfremt skyldige beløb ikke omgående indbetales til FAFID medmindre anden aftale er opnået."*

- **§ 19, stk. 5:** *"Såfremt en lejer mere end en gang er blevet rykket på grund af manglende betaling, kan FAFID pålægge sine medlemmer, at levering til den pågældende lejer indtil videre kun må finde sted mod forudbetaling respektive efterkrav."*

- § 19, stk. 6: ”Såfremt en udlejer i strid med det ovenfor anførte undlader rettidigt til FAFID at anmelde et tilgodehavende hos en lejer eller undlader omgående at anmelde en i medfør af § 19, stk. 3, indgået kreditaftale, respektive undlader omgående at underrette FAFID om udeblevne afdrag, betragtes dette som en overtrædelse af ALM. VILKÅR. Det har endvidere den virkning, at udlejeren skal være afskåret fra at gøre sine krav gældende i konkurrence med de rettidigt anmeldte krav, og den pågældende udlejer vil derfor først kunne få dækning, når de rettidigt anmeldte krav er betalt. Ved underskriften af ALM. VILKÅR tiltræder udlejerne, at samtlige fordringer vil være at anmelde under ét ved FAFID's foranstaltning, således at den dividende, der udbetales på fordringerne, anvendes til forlods dækning eller udbetaling på de rettidigt anmeldte fordringer”

Ophævelse skal ske senest den 1. marts 2002, jf. overgangsbestemmelserne i lovens § 27, stk. 4. Herefter vil aftalen ikke længere indeholde bestemmelser, der er omfattet af forbudet i konkurrencelovens § 6, stk. 1.

- at der ikke kan meddeles en erklæring efter § 11, stk. 5, for aftalens konkurrencebegrænsende bestemmelser. Der er dog ikke anledning til at overveje et påbud, idet bestemmelserne kræves ophævet. Der er ikke i øvrigt anmeldt nogen adfærd, som kan give grundlag for en vurdering af et eventuelt misbrug efter konkurrencelovens § 11, stk. 5.

Sagsfremstilling

Indledning

7. FAFID har den 30. juni 1998 anmeldt Almindelige vilkår for Aftaler mellem biografer og filmudlejere og anmodet om en erklæring om ikke-indgreb i medfør af konkurrencelovens § 9 og § 11, stk. 4 (nu stk. 5), subsidiært en individuel fritagelse efter lovens § 8, stk. 1.

8. Aftalen er indgået mellem FAFID og DB og vedrører distribution af film til det danske biografmarked og regulerer spørgsmål mellem filmudlejere og biografer om indgåelse af ordrer, eneret til visning, retsvirkning af prolongation, forestillingstyper, autorisation af billetter, udfærdigelse af spilleopgørelser, filmlejebetaling mv. Ifølge anmelder bliver aftalen i branchen anset for en slags ”grundlov”.

Parterne

FAFID

9. Filmudlejerforeningen er en brancheforening, der repræsenterer alle større filmudlejere i Danmark. Medlemmerne udgør mere end 90% af filmudlejningsmarkedet. Foreningen repræsenterer filmudlejerne i alle relevante retlige anliggender, herunder i relation til DB.

10. Følgende selskaber er medlemmer af foreningen:

- Buena Vista International A/S
- Nordisk Film Biografdistribution A/S
- United International Pictures ApS

- Sandrew Metronome Filmdistribution Danmark A/S
- All Right Film A/S
- Filmcompagniet
- Camera Film
- Constantin Film
- Regner Grasten Film
- Scanbox DK
- Angel Films ApS

11. De samlede nettofilmlejeindtægter for branchen i år 2000 udgjorde ca. 195 mio. kr.¹

DB

12. Foreningen er en paraplyforening for biografforeninger i Danmark, hvis overordnede formål er at varetage biografforeningers interesser.

13. Der findes i alt 164 biografer i Danmark,² og med undtagelse af 5-6 små biografer (under 4\%) er alle biograferne medlemmer af DB gennem en underforening. Der findes følgende 4 underforeninger under DB:

- "Foreningen af Premierebiografer i København, Århus, Odense og Ålborg" også kaldet "Premiereforeningen".
Der er tale om premierebiografer i de største byer samt mindre biografer i de samme byer med interessefællesskab.
- "Foreningen af Større Provinsbiografer" også kaldet "De 15".
Der er tale om premierebiografer i større provinsbyer som fx Esbjerg, Kolding og Viborg.
- "Foreningen af Store Provinsbiografer" også kaldet "FSB".

Der er tale om biografer i mindre provinsbyer. Repertoire består af både premierefilm og film, som bookes til visning 3-10 uger efter premieren.

- "Foreningen af Mindre og Mellemstore Biografer" også kaldet "FMMB"

Der er tale om biografer, der geografisk er spredt over hele landet. Fra biografer, der viser premierefilm (FSB karakter), til biografer der kun viser film få dage om ugen. Biograferne i denne gruppe er underopdelt i 4 grupper. Indplaceringen i følgende undergrupper bestemmes ud fra den enkelte biografes billetindtægter:

- "Øvrige B GR.4 (>900.000 kr.)
- "B35" (700-900.000 kr.)
- "B30" (500-700.000 kr.)
- "C25" (<500.000 kr.)

14. Beliggenhed og størrelse kan være faktorer, der har indflydelse på, hvilken forening den enkelte biograf optages i. Det har særligt betydning for beregningen af filmlejen, hvilken forening biograferne er optaget i.

15. Nogle af biograferne er ejet af filmudlejere eller de koncerner, som de er en del af. Fx ejer Nordisk Film Biografer³ bl.a. Imperial, Palads, Palladium, BioCity (Tåstrup, Herning, Odense, Esbjerg mv.) og Sandrew Metronome ejer Scala og Dagmar samt et nyåbnet biografkompleks i Lyngby.

16. Der blev i år 2000 solgt ca. 10,7 mio. biografbilletter, og de samlede billetindtægter udgjorde ca. 554,6 mio. kr.⁴

Aftalen

17. Ifølge aftalens § 1, stk. 1-2, har medlemmerne af FAFID og DB pligt til at udleje og leje biografilm alene i henhold til de fastsatte vilkår. Vilkårene er forholdsvis detaljerede og fastlægger rammerne for udlejning, herunder udlejers og lejers rettigheder og forpligtelser.

Pligt til afgivelse af oplysninger om billetpriser

18. Udlejeren er berettiget til at få oplysninger om billetpriser og pladsantal inden for de forskellige prisgrupper, jf. aftalens § 3, stk. 3. Afvigelser i nedadgående retning skal meddeles udlejeren senest 1 uge før første spilledag. Udlejeren er berettiget til at ophæve aftalen i sådanne tilfælde.

Eneret til visning

19. Hvis en film leveres af filmudlejeren til premiere/repromiere, erhverver biografen den normalt med eneret til visning i den pågældende by. Eneretten ophører, når filmen er taget af programmet, jf. § 4, stk. 1.

Fællesopførelser

20. Hvis en filmudlejer har indgået aftale med flere biografer om fællesopførelse i Storkøbenhavn og/eller i andre større byer – dvs. at den samme film vises i flere biografer samtidig – har filmudlejeren pligt til at oplyse og på ordrebekræftelsen at angive, hvilke andre biografer der indgår i fællesopførelsen, jf. § 5. Forøgelse i antallet af biografer eller udskiftning af biografer kan kun ske efter aftale med de biografer, der er omfattet af fællesopførelsen.

Prolongation

21. En biograf kan flytte en film fra en aftalt dato på grund af en uforudset prolongation (forlængelse) af det forudgående filmprogram, jf. § 6, stk. 1, litra a. Biografen har pligt til at tilbyde filmudlejeren en anden opførelsesdato inden for 3 måneder fra den oprindelige dato, mens filmudlejer er frit stillet, jf. stk. 1, litra b.

22. Filmudlejerens pligt til at levere en film til tiden bortfalder, hvis han forhindres i at levere på grund af prolongation eller tekniske forhold, jf. § 6, stk. 2, litra a. Filmen skal i sådanne tilfælde leveres snarest muligt, jf. stk. 2, litra b. Hvis levering først kan ske 3 måneder fra den oprindelige dato, er biografen frit stillet. Biografen kan i stedet for den planlagte film vælge at få leveret et erstatningsprogram, som filmudlejer i så fald har pligt til at levere, hvis han har ledige kopier af andre film, jf. stk. 2, litra c.

23. Hvis der er tale om en fællespremiere i København og den centrale biograf er forhindret i at respektere den aftalte premieredato på grund af prolongation, er filmudlejeren berettiget til at udsætte den aftalte premieredato for de øvrige biografer, jf. § 6, stk. 3, litra a.

24. Hvis det er en af de øvrige biografer, der ikke kan respektere premieredatoen på grund af uforudset prolongation, har filmudlejerer stadig pligt til at levere filmen til de øvrige biografer og kan udskifte den ikke-deltagende biograf med en anden biograf, jf. stk. 3, litra b. Denne biograf må dog ikke med sin beliggenhed kunne skade de andre biografer, der deltager i fællesopførelsen.

Dobbeltvisninger

25. Ved dobbelte eftermiddags- og midnatsforestillinger er det en forudsætning, at begge film er fra samme udlejer, jf. § 7, stk. 2 og 4. Hvis der er tale om aftenfilm, må der kun vises én film, medmindre andet er aftalt med udlejerer, jf. § 7, stk. 3.

Opdeling af biografer i grupper og filmleje

26. Der henvises i aftalen vedrørende filmleje og opdelingen af biografer i grupper til en overenskomst mellem parterne, jf. § 8. Anmelder har oplyst, at denne bestemmelse ikke længere er gældende, da der i en årrække ikke har foreligget nogen overenskomst, jf. dog pkt. 40.

27. De enkelte biografers billetindtægter danner grundlag for filmlejen, jf. § 17, stk. 1. Filmlejen udregnes på baggrund af billetsalgsopgørelser, der indsendes ugentligt til udlejerer, jf. § 18.

Visning af film i TV og videodistribution

28. Filmudlejerer har pligt til sikre, at en udlejet dansk film ikke vises i dansk TV før tidligst 18 måneder efter filmens premiere i Danmark, og at rettighederne i 8 mm eller videokassetter/plader ikke udnyttes inden for 12⁵ måneder fra premieren (videodistribution), jf. § 12, stk. 1. Hvis der er tale om udenlandske film, skal filmudlejerer forsøge at sikre mod fjernsyns- og videovisning i overensstemmelse med danske film, jf. stk. 2.

Autoriserede billetter

29. Biograferne må kun benytte billetter, der er autoriseret af FAFID, jf. § 16, stk. 1, litra a. Hver gang, der leveres billetter til den enkelte biograf, skal denne give skriftlig meddelelse til FAFID, jf. stk. 1, litra c.

30. Kuponer og andre rabatsystemer må kun anvendes, hvis der er truffet særlig aftale med FAFID, jf. § 16, stk. 3, litra a. Fribilletter må kun anvendes i rimeligt omfang, jf. stk. 3, litra b.

Spilleopgørelser

31. En biograf har pligt til senest hver onsdag at indsende en specificeret spilleopgørelse for den forudgående spilleuge (mandag til og med søndag) på en godkendt formular, jf. § 18, stk. 1. Hvis opgørelsen ikke er filmudlejerer i hænde senest om fredagen i ugen efter, at filmen er opført, har filmudlejerer pligt til at give FAFID meddelelse herom, jf. stk. 5, litra a.

32. FAFID kan vælge at instruere medlemmerne om, at levering af film til den pågældende biograf indtil videre kun må ske mod forudbetaling eller per efterkrav, jf. stk. 5, litra b. Ved gentagen undladelse at indsende spilleopgørelser rettidigt kan FAFIUD standse filmleverancer til biografen, jf. stk. 5, litra c.

Filmlejebetaling

33. Filmleje er forfalden til betaling ved fakturas modtagelse, jf. § 19, stk. 1, litra a. Betalingen skal være filmudlejerer i hænde senest 30. dagen efter filmens sidste spilledag. Hvis en film opføres

mere end 1 uge, afregnes filmlejen ugevis, således at den i første uge indspillede filmleje skal være betalt senest 30 dage efter første uges afslutning osv., jf. stk. 1, litra b.

34. FAFID er berettiget til, når rimelig anledning foreligger, at indhente oplysninger om biografens kreditværdighed og i givet fald fastsætte nærmere vilkår for levering af film til biografen, jf. § 19, stk. 2. Filmudlejer må ikke give biografen længere kredit end den, der er fastsat i stk. 1, litra a og b, jf. stk. 3. I ganske særlige tilfælde er en filmudlejer dog som en ren undtagelsesforanstaltning berettiget til at aftale en rimelig udsættelse af betalingen, hvis den forfaldne filmleje ikke er over 45 dage gammel. FAFID skal omgående have underretning om en sådan aftale. FAFID orienterer straks de øvrige filmudlejere om en sådan aftale.

35. Hvis en biograf ikke betaler rettidigt, har en filmudlejer pligt til at indberette dette til FAFID efter udløbet af normal kredittid, jf. § 19, stk. 4, litra a. FAFID meddeler herefter biografen, at filmleverancer vil blive standset, hvis det skyldige beløb ikke straks indbetales til FAFID, jf. stk. 4, litra b. FAFID kan pålægge sine medlemmer kun at levere film til en biograf mod forudbetaling eller per efterkrav, hvis en biograf mere end 1 gang er blevet rykket for betaling, jf. stk. 5.

36. Hvis en filmudlejer undlader at anmelde et tilgodehavende eller en indgået kreditaftale, betragtes det som en misligholdelse af de almindelige vilkår, jf. § 19, stk. 5. Virkningen er, at filmudlejeren er afskåret fra at gøre sine krav gældende i konkurrence med rettidigt anmeldte krav. Samtlige fordringer vil blive anmeldt under ét af FAFID, og en udbetalt dividende på fordringerne anvendes til forlods dækning af de rettidigt anmeldte fordringer, jf. stk. 6.

Misligholdelse

37. Hvis en udlejer eller en biograf misligholder vilkårene i aftalen, kan sagen indbringes for en voldgiftsret, som i særlige grove tilfælde kan beslutte, at der i et nærmere angivet tidsrum - på trods af eksisterende aftaler - ikke må aftages film fra den udlejer, som der er klaget over, jf. § 22. Tilsvarende kan voldgiftsretten bestemme, at der i et nærmere angivet tidsrum ikke må udlejes film til den biograf, der er klaget over. Voldgiftsrettens kendelser er endelige og bindende, jf. § 23, stk. 5.

38. Tilsvarende sanktioner kan dog besluttes i et stående udvalg, hvis udvalget er enig, jf. § 23, stk. 1, litra a og b. I modsat fald forelægges sagen for voldgiftsretten.

Opsigelse

39. Aftalen kan opsiges af FAFID og DB med 6 måneders varsel til udgangen af juni måned.

Beregning af filmleje

40. Anmelder har oplyst, at der ikke længere eksisterer en overenskomst mellem DB og FAFID om filmleje, jf. pkt. 26. På trods af den manglende overenskomst beregnes filmlejen på baggrund af nogle retningslinier,⁶ som filmudlejerne følger. Ifølge disse retningslinier udgør filmlejen en procentdel af billetindtægterne. Retningslinierne er ikke omfattet af anmeldelsen.

41. Inddelingen af biografer i grupper/foreninger afgør filmlejens beregning. Kendetegnende for filmlejens størrelse er, at der for Premierebiograferne og biografer i "De 15-gruppen" anvendes varierende procentsatser afpasset efter biografernes potentiale og omkostninger. For FSB- og

FMMB-biografer anvendes en fast og lavere procentsats, som dog kan fraviges, hvis biografen får en premierefilm.

Forening	Filmleje
Premiere-biograferne	30\% af billedindtægterne op til et fast nøgletal ⁷ (fx 100.000 kr.). 50\% af indtægterne mellem nøgletallet og nøgletallet x 3, og 70\% af indtægter ud over nøgletallet x 3. ⁸
De 15-biograferne	>20 filmkopier: 50\% af indtægterne de første 3 uger, mens der for de følgende uger betales min. 35\% og max. 50\% af indtægterne. ⁹ Mellem 12 og 19 filmkopier: 50\% af indtægterne i de første 2 uger. I den 3 uge betales min. 42\% og max. 50\%, og i de følgende uger betales min. 35\% og max 50\% af indtægterne. ¹⁰ <11 filmkopier: 50\% af indtægterne den første uge. I den 2 uge betales min. 42\% og max. 50\%, og i de følgende uger betales min. 35\% og max 50\% af indtægterne. ¹¹
FSB-biograferne	50\% af indtægterne i de første 3 uger og 35\% i de efterfølgende uger.
FMMB-biograferne	”Øvrige B GR.4” Filmlejen for disse biografer afhænger af, om den enkelte biograf er premierebiograf. Hvis de er, betales filmleje som for FSB-biograferne. Hvis de ikke er betales 45\% af indtægterne den første uge og herefter 35\%. ”B35-biografer” 35\% af indtægterne. Hvis filmen vises inden for de første 4 uger efter premieren i Danmark, betales der 45\% i de første 2 uger efter premieren og 40\% i uge 3-4. Herefter betales 35\%. ”B30-biografer” 30\% af indtægterne. Hvis filmen vises inden for de første 4 uger efter premieren, betales der 45\% i de første 2 uger og 40\% i uge 3 og 35\% i uge 4. Herefter betales 30\%. ”C25-biografer” 25\% af indtægterne. Hvis filmen vises inden for de første 3 uger efter premieren, betales der 45\% i den første uge, 40\% i uge 2 og 35\% i uge 3. Herefter betales 25\%.

Markedsbeskrivelse

42. Distributionen af film til det danske biografmarked er særligt kendetegnet ved, at filmene tilbydes biograferne gennem lejeaftaler. For hver enkel film indgås der lejeaftaler med biografer rundt omkring i landet.

43. Hver film er et ophavsretligt beskyttet værk, jf. ophavsretslovens § 1. Beskyttelsen omfatter eneret til at fremstille eksemplarer af filmene, distribuere dem til visning i biografer, på video og TV mv., jf. lovens § 2.

44. Biografgængerne foretrækker at se nye film i biografen. 51\% af det samlede antal foreviste film i 2000 havde premiere i 1999/2000, og de repræsenterede 99\% af både solgte billetter og samlede billetindtægter.¹² Langt de fleste film har således en relativ kort indtjeningsperiode i biograferne.¹³

45. Mere end 37\% af samtlige solgte billetter og 40\% af samtlige billetindtægter stammer fra biografer i København, selvom kun 9\% af samtlige biografer og 21\% af biografæderne ligger i København.¹⁴ Der findes 164 biografer i Danmark.

46. Nogle af biograferne ejes af enten filmudlejere eller af de koncerner, som de er en del af. Fx ejer Nordisk Film Biografer en række biografer rundt om i Danmark og er den eneste egentlige danske biografkæde. CinemaxX biograferne, der er del af en international multiplex biografkæde, findes i København, og der planlægges tilsvarende multiplex biografer i andre storbyer i Danmark. Også andre internationale biografkæder har planer om at etablere sig i Danmark med store biografcentre. Branchen forventer selv en stigning i antallet af biografæder på 25\% inden for få år.¹⁵

47. Nogle biografer får mulighed for at vise filmen ved dens premiere (premierebiografer). De fleste biografer får først mulighed for at vise filmen efter dens premiere. Dette hænger bl.a. sammen med det antal filmkopier, som en film distribueres i. Det varierer, hvor mange filmkopier, der laves af en film. Hvis der er tale om en blockbuster, som der økonomisk er store forventninger til, laves der forholdsvis mange filmkopier (fx 40-50 filmkopier).¹⁶ Antallet af filmkopier er ofte væsentligt lavere. Filmkopierne cirkulerer mellem biograferne efter aftale med filmudlejerne. Der kan således gå flere måneder fra biografpremieren, før en mindre provinsbiograf modtager en filmkopi.

48. Det er filmudlejeren, der afgør, hvilke biografer, der skal være premierebiografer, og hvilke biografer, der først kan vise filmen efter premieren. Det er sædvanligvis de biografer (Premierebiografer og De 15-biografer), der ud fra filmens art vil sikre filmen størst mulig succes, der først får tilbudt premierefilm. Dernæst vælges premierebiografer blandt FSB- og FMFB-biograferne. Filmudlejeren vælger de biografer, hvor de får en høj procentdel af en høj billetpris i filmleje før end de biografer, hvor de får en lavere procentdel af en lavere billetpris. Det er ikke altid muligt for filmudlejeren at følge dette mønster præcist, da en ønsket biograf kan være optaget på premieretidspunktet. Filmudlejeren kan da være nødt til at vælge en mindre biograf, der giver en lavere filmleje som premierebiograf.

49. Mange mindre biografer viser først en film et stykke tid efter, at den har haft premiere. Dette skyldes som anført, at filmudlejeren søger at udleje sine film til biograferne i den rækkefølge, der giver størst mulig filmleje.

50. Når der indgås en lejeaftale mellem en filmudlejer og en biograf, vil det oftest være aftalt, hvor mange forestillinger, der dagligt skal vises af filmen og i hvilke biografæder, hvis der er mere end

én.¹⁷ Senere hen når tilstrømningen af publikum daler, vil antallet af forestillinger og størrelsen af biografsal ofte tilsvarende blive reduceret.

51. Mange biografer har priser, der varierer, afhængig af om det er en film, der vises om formiddagen, eftermiddagen, aftenen eller fredag-søndag. Hvis der er tale om en helaftensfilm, er prisen sædvanligvis også højere end normalt. Der er ofte sammenfaldende billetpriser i de byer, hvor der er mere end én biograf, og typisk er priserne lavere i omegnsbiograferne end i storbyerne. Priserne er endvidere oftest højere i de biografer, der er premierebiografer. I 2000 udgjorde den gennemsnitlige biografbilletpris 51,88 kr.¹⁸

Vurdering

52. Der er ved indgåelsen af aftalen tale om udøvelse af en erhvervsvirksomhed omfattet af konkurrencelovens § 2. Vilklårene omfatter ikke løn- og arbejdsforhold, jf. lovens § 3, og der er ikke tale om en aftale inden for samme koncern eller virksomhed, jf. lovens § 5.

53. Der gælder ingen undtagelser eller fritagelser i henhold til EU- eller nationale regler, jf. lovens §§ 4 og 10, og aftalerne er ikke omfattet af bagatelreglen i § 7, allerede fordi de deltagende virksomheders samlede omsætning overstiger 1 mia. kr. Alene koncernen Egmont Holding, som Nordisk Film Biografdistribution er en del af, har en samlet årlig omsætning på over 6 mia. kr.

54. De anmeldte aftalevilkår kan således vurderes efter konkurrencelovens § 6, stk. 1.

Det relevante marked

Produktmarkedet

55. De anmeldte vilkår regulerer spørgsmål mellem filmudlejere og biografer i relation til distributionen af film til det danske biografmarked. Vilklårene berører ikke udøvelse af andre rettigheder til de pågældende film (fx rettighederne til videodistribution).

56. Aftalen vedrører efter styrelsens opfattelse 2 markeder; markedet for distribution af biograffilm (distributionsmarkedet) og markedet for visning af biograffilm (visningsmarkedet). Der er tale om 2 selvstændige, men tæt forbundne markeder. Distributionsmarkedet er det marked, hvor filmudlejeren agerer som leverandør af film og indgår lejeaftaler med biograferne om retten til at vise film. Visningsmarkedet er det marked, hvor biograferne mod betaling (billetprisen) viser filmene for biografgængerne. Biograferne er det formidlende led mellem filmudlejeren og biografgængerne.

57. Det relevante produktmarked er således markedet for henholdsvis distribution af biograffilm og visning af biograffilm.

Det geografiske marked

58. Det fremgår af vilklårene, at det alene er det danske biografmarked, som aftalen regulerer. De biografer, som er omfattet af aftalen, er alle beliggende i Danmark, og de film, der vises, er primært rettet mod det danske publikum. Udenlandske distributører udlejer film til de danske biografer på samme vilkår, idet de udlejer deres film gennem danske filmudlejere, der er medlemmer af FAFID. Aftalen har ikke virkning for filmudlejernes eventuelle distribution af film uden for Danmark. Det relevante geografiske marked er således Danmark.

De deltagende virksomheders stilling på det relevante marked

59. For så vidt angår filmudlejerne er mere end 90\% af samtlige filmudlejere i Danmark medlem af FAFID og dermed omfattet og forpligtet af aftalevilkårene. FAFID er dermed dominerende på markedet for distribution af biograffilm.

60. For så vidt angår biograferne er stort set alle biografer i Danmark medlem af DB gennem en af de 4 foreninger og dermed omfattet og forpligtet af aftalevilkårene. DB er dermed dominerende på markedet for visning af biograffilm.

Konkurrencelovens § 6

61. Der er ved indgåelse af aftalen mellem biograferne og filmudlejerne etableret et vertikalt samarbejde, der fastlægger de vilkår, der distribueres film til biograferne på. En del af bestemmelserne i den vertikale aftale har horisontale virkninger. Disse bestemmelser kommer til udtryk som en horisontal koordinering af konkurrenters adfærd.

62. Aftalen er indgået mellem 2 dominerende organisationer, der i relation til aftaleindgåelsen må betragtes som ligeværdige. Der består et naturligt afhængighedsforhold mellem organisationernes medlemmer, idet filmudlejerne er afhængige af, at de kan få udlejet deres film til biograferne, og biograferne er afhængige af at kunne leje film fra udlejerne til visning i biograferne.

63. Aftalen, der ifølge anmelder fungerer som en slags ”grundlov” i branchen, omfatter mere end 90\% af samtlige filmudlejere og biografer i Danmark, som har pligt til at følge den. Aftalen har dermed store markeds-mæssige påvirkninger på de relevante markeder.

64. Følgende bestemmelser i de anmeldte vilkår giver anledning til en konkurrenceretlig vurdering:

1. Bestemmelser, der begrænser og håndhæver prisfastsættelsen
2. Bestemmelser, der indebærer områdebeskyttelse
3. Bestemmelser, der begrænser den individuelle aftalefrihed
4. Bestemmelser, der har karakter af kollektive sanktioner

Ad 1) Bestemmelser, der begrænser og håndhæver prisfastsættelsen

65. Hver film udgør et ophavsretligt beskyttet værk, som giver indehaveren af ophavsretten eneret til at udnytte værket. Dette sker bl.a. ved indgåelse af lejeaftaler mellem filmudlejere og biografer. Der er tale om en udnyttelsesform, som er beskyttet af de rettigheder, der udgør ophavsrettens *særlige genstand*. Ophavsrettens særlige genstand er at beskytte ophavsmandens moralske og økonomiske rettigheder. Beskyttelsen af de moralske rettigheder gør det muligt at forbyde enhver forvrængning, beskæring eller anden ændring af værket, der kan skade ophavsmandens ry og omdømme. De økonomiske rettigheder giver ret til kommercielt at udnytte værkets udbredelse ved visning i biografer og TV, udsendelse på video mv. Tredjemands uberettigede udnyttelse af ophavsmandens rettigheder vil kunne begrunde et indgreb.

66. Ophavsmanden bestemmer selv prisen på sit værk, hvad enten der er tale om et engangshonorar eller en royalty (betaling i form af procenter af en salgssum eller lignende). De lovbestemte enerettigheder skaber en immunitet over for prisindgreb. Det er således ikke muligt at gribe ind over for den pris, som den enkelte ophavsmand kræver for sit værk.¹⁹ Dette udelukker dog ikke, at der kan gribes ind over for den efterfølgende kommercielle udnyttelse af værket.²⁰ En fastsættelse af fx

bindende videresalgspriser vil således være omfattet af konkurrenceloven, også selvom fastsættelsen af videresalgsprisen er begrundet i, at ophavsmandens vederlag beregnes som royalty, og størrelsen heraf dermed afhænger af videresalgsprisen.

67. Anmeldelsen omfatter ikke den praksis for beregning af filmleje, som anvendes i branchen jf. pkt. 40-41, og som der derfor ikke kan tages direkte stilling til ved vurderingen af denne anmeldelse. Det er dog åbenbart, at nogle af bestemmelserne i de anmeldte aftalevilkår kun giver mening, hvis filmlejen beregnes som en procentdel af billetindtægterne.

68. At filmlejen beregnes som en procentdel af billetprisen (royalty) betyder, at filmudlejer har en væsentlig interesse i den enkelte biograf's billetpriser. Jo større billetindtægter des højere filmleje. Filmlejen er ikke alene afhængig af, hvor mange der ser filmen, men også af hvor meget de betaler for billetterne. Det er særligt ved filmens premiere og i tiden umiddelbart efter, hvor filmens primære indtjening ligger, at filmudlejer har en særlig interesse i at sikre sig, at billetpriserne er så høje som muligt. Dette indebærer en nærliggende risiko for, at udlejerne over for biograferne dikterer faste eller mindste billetpriser. En sådan prisfastsættelse fra udlejernes side begrænser biografernes muligheder for individuelt at fastsætte deres billetpriser og bruge prisen som en konkurrenceparameter.²¹

69. § 3, stk. 3: Filmudlejer har efter bestemmelsen i § 3, stk. 3, ret til at få oplysning om billetpriser og pladsantal inden for forskellige prisgrupper. Afvigelser i nedadgående retning skal meddeles filmudlejer, som herefter er berettiget til at ophæve handlen.

70. Bestemmelsen²² forhindrer, at biograferne nedsætter billetpriserne uden indblanding fra filmudlejerne, og bestemmelsen begrænser dermed en fri prisfastsættelse. Bestemmelsen understøtter filmudlejernes muligheder for at fastsætte og fastholde bindende videresalgspriser over for biograferne. Biograferne begrænses i at anvende prisen som en konkurrenceparameter, idet filmudlejer kan ophæve eksisterende aftaler, hvis en biograf konkurrerer på prisen.

71. Bestemmelsen er ifølge anmelder fundamental og har to formål, nemlig dels at kontrollere afregningers rigtighed, jf. princippet i ophavsretslovens § 57²³, dels at sikre at filmudlejerens krav på vederlag ikke udhules gennem biografernes dispositioner. Filmlejesystemet indebærer, at filmudlejer er villig til at lade sit vederlagskrav være afhængigt af, hvordan filmen går. Deri ligger dog ikke, at udlejer uden videre skal acceptere, at biografen udsteder store mængder fribilletter, yder specielle rabatter eller foretager drastiske prisnedsættelser.

72. Det er endvidere anmelders opfattelse, at udlejer har ret til at udnytte sin eneret til at fastsætte sin pris for biografernes udnyttelse af den enkelte film som en procent af et af udlejer godkendt indtægtskriterium. En ophævelse af bestemmelsen ville derfor efter anmelders opfattelse være et indgreb i filmudlejerens ret til frit at fastsætte sin pris over for biograferne.

73. Styrelsen anerkender filmudlejerens ret til frit at fastsætte sin pris over for biografen, hvad enten denne fastsættes som en procent eller et fast beløb pr. film/billet, men en fastsættelse af biografernes billetpriser er ikke omfattet af filmudlejerens eneret. At filmlejen beregnes som en procentdel af billetprisen medfører ikke, at filmudlejerens ret til at fastsætte sin egen pris udstrækkes til en ret til også at fastsætte biografernes billetpriser.

74. Bestemmelsen går videre end ophavsretslovens § 57, som alene omhandler ophavsmandens kontrolindsigt. Filmudlejerne har allerede som følge af § 57 en ret til at kontrollere, at grundlaget for beregningen af royalty er korrekt.

75. Der er efter styrelsens opfattelse tale om en bestemmelse i en vertikal aftale, der medfører en horisontal priskoordinering, og som i sig selv har til formål og til følge at begrænse priskonkurrencen mellem biograferne. Der er efter styrelsens opfattelse tale om en hard-core konkurrencebegrænsning, der per se er omfattet af forbudet i konkurrencelovens § 6, stk. 1, jf. stk. 2, nr. 1, jf. stk. 3.

76. § 16, stk. 3, litra a og b: Ifølge denne bestemmelse kan en biograf kun anvende kuponer og andre rabatsystemer i forbindelse med billet salg, hvis der forinden er truffet aftale med FAFID herom, jf. § 16, stk. 3, litra a. Biograferne må endvidere kun anvende fribilletter i rimeligt omfang, jf. stk. 3, litra b.

77. Som anført ovenfor er formålet med bestemmelsen ifølge anmelder, at biograferne ikke udhuler filmudlejerens vederlagskrav ved at udstede store mængder fribilletter eller ved at yde specielle rabatter. Det er anmelders opfattelse, at filmudlejer er berettiget til at fastsætte vilkår herom, da det følger af filmudlejerens ophavsret.

78. Bestemmelserne har efter styrelsens vurdering til formål at håndhæve biografernes prisfastsættelse. På samme måde som filmudlejerne skal kunne styre biografernes nedsættelse af billetpriserne, jf. § 3, stk. 3, skal FAFID kunne styre biografernes anvendelse af rabatter, fribilletter mv., som kan få indflydelse på billetindtægterne og dermed filmlejen.

79. Der er efter styrelsens opfattelse tale om bestemmelser i en vertikal aftale, der medfører en horisontal håndhævelse af biografernes billetpriser, og som i sig selv har til formål og til følge at begrænse en eventuel priskonkurrence biograferne imellem. Filmudlejerens ophavsrettigheder strækker sig ikke så vidt som til at fastsætte begrænsninger for biografernes anvendelse af fribilletter og rabatter.

80. Der er efter styrelsens opfattelse tale om en hard-core konkurrencebegrænsning, der per se er omfattet af forbudet i konkurrencelovens § 6, stk. 1, jf. stk. 2, nr. 1, jf. stk. 3.

Ad 2) Bestemmelser, der indebærer områdebeskyttelse

81. § 4, stk. 1: Premieriefilm erhverves typisk af biografen med eneret til visning i den pågældende by, jf. § 4, stk. 1. Hvis der er tale om fællesopførelser i større byer, jf. § 5, er dette ikke tilfældet.

82. Bestemmelsen giver den enkelte biograf en områdebeskyttelse, der umiddelbart betyder, at der ikke er nogen intrabrand-konkurrence i det pågældende område for så vidt angår den pågældende premieriefilm. Andre biografer i området er afskåret fra at vise filmen i samme periode i konkurrence med den biograf, der først er indgået aftale med.

83. Parterne har oplyst, at det sædvanligvis er nødvendigt, hvis en biograf økonomisk skal kunne overleve, at der ikke i samme område er andre biografer, der viser den samme film. Bestemmelsen er dog uden den store praktiske betydning i de byer, hvor der kun er én biograf, eller hvor samtlige biografer ejes af samme biograferejer. Dette er i langt de fleste tilfælde situationen i Danmark. I København og andre større byer, hvor dette ikke er tilfældet, giver § 5 dog mulighed for

fællesopførelser. I disse byer vil samme film derfor godt kunne vises i mere end én biograf på samme tid.

84. Det er styrelsens opfattelse, at bestemmelsen ikke har den store betydning i praksis, idet styrelsen herved lægger til grund, at bestemmelsen skal forstås bogstavligt, således at en by kun er én by og ikke udstrækkes til også at omfatte nærliggende byer, der har konkurrerende biografer.

85. Antallet af filmkopier betyder endvidere, at det er vanskeligt at forestille sig, at en filmudlejer ville vælge at udleje sin film til mere end én biograf i samme by, medmindre der er tale om København eller andre større byer. For disse byer er der efter styrelsens opfattelse skabt tilstrækkelig mulighed for, at en premierefilm vil kunne vises i mere end én biograf, jf. § 5. Bestemmelsen falder dermed ikke ind under forbudet i konkurrencelovens § 6, stk. 1.

86. § 6, stk. 3, litra b: I bestemmelserne om prolongation fremgår det af § 6, stk. 3, litra a, at hvis der er tale om en fællespremiere i København, og den centrale biograf på grund af prolongation ikke kan overholde den aftalte premieredato, er filmudlejeren berettiget til at udskyde premieretidspunktet for alle de øvrige biografer, der deltager i fællesopførelsen.

87. Hvis det derimod er en af de øvrige biografer, der ikke kan overholde premieretidspunktet, er udlejeren stadig forpligtet til at levere filmen til de øvrige biografer, men kan udskifte den ikke-deltagende biograf med en anden, hvis denne med sin beliggenhed ikke skader de andre biografer, jf. stk. 3, litra b.

88. Bestemmelsen sikrer de øvrige biografer, der deltager i en fællesopførelse i København, mod, at filmudlejer indsætter en ny biograf, der i kraft af sin beliggenhed kan skade en af biograferne. Dermed er biograferne i en fællesopførelse i København sikret en områdebeskyttelse i byen.

89. Parterne har oplyst, at bestemmelsen ikke har den store praktiske betydning, og at udgangspunktet er, at fastsatte premieredatoer overholdes, hvorfor der sædvanligvis ikke er tale om, at der sker udskiftning af biografer op til en premiere.

90. Bestemmelsen spiller efter styrelsens vurdering ikke den store rolle i praksis. I de tilfælde hvor der sker udskiftning, er det styrelsens opfattelse, at en vis områdebeskyttelse må accepteres af hensyn til biografernes planlægning og økonomi. Selv uden bestemmelsen må det formodes, at en filmudlejer næppe ville vælge at udleje den samme film til to biografer, der ligger side om side. Dette ville ikke være økonomisk rentabelt.

91. Bestemmelsen falder dermed ikke ind under forbudet i konkurrencelovens § 6, stk. 1.

Ad 3) Bestemmelser, der begrænser den individuelle aftalefrihed

92. § 6, stk. 1-3: Bestemmelserne om prolongation i § 6 fastlægger nogle regler for, i hvilke tilfælde en biograf eller en filmudlejer kan forlænge eller udskyde et filmprogram og hvilke virkninger, det har.

93. Bestemmelserne begrænser den enkelte biograf og filmudlejers aftalefrihed og fastlægger, hvem der skal lide tabet i tilfælde af prolongation. Bestemmelserne giver ikke den enkelte filmudlejer eller biograf mulighed for individuelt at forhandle sig frem til andre løsninger i disse

tilfælde. Det er dog styrelsens opfattelse, at der er tale om hensigtsmæssige spilleregler af vertikal karakter, som ikke ville afvige væsentligt fra, hvordan forholdene ville være uden en aftale.

94. Bestemmelserne i § 6, stk. 1-3, falder således ikke under forbudet i konkurrencelovens § 6, stk. 1.

95. § 7, stk. 2: Det er en forudsætning ved dobbeltvisninger, at begge film er fra samme filmudlejer, hvis der er tale om eftermiddags- og midnatsforestillinger, jf. vilkårenes § 7, stk. 2. Der må kun vises én film, hvis det er en aftenforestilling, medmindre andet er aftalt.

96. Bestemmelsen betyder, at det oftest kun vil være muligt for en biograf at vise film fra samme filmudlejer samtidigt. Dette sætter begrænsninger dels for biografens udbud at vælge imellem i en nærmere fastsat periode og dels for andre filmudlejere, som er afskåret fra at leje film til biografen i denne periode.

97. Der er efter styrelsens vurdering tale om en bestemmelse, der alene har vertikale virkninger, og som ikke indebærer konkurrencebegrænsninger, der er omfattet af forbudet i konkurrencelovens § 6, stk. 1. Bestemmelsen har efter styrelsen opfattelse ikke nogen mærkbar begrænsende virkning for adgangen til markedet.

98. § 12, stk. 1-2: Bestemmelsen i § 12, stk. 1, forpligter filmudlejeren til at sikre, at danske film ikke udkommer på video før tidligst 12 måneder efter filmens premiere. Filmudlejeren skal søge at sikre samme tidsfrist overholdt for udenlandske film, jf. stk. 2.

99. Bestemmelsen omhandler de såkaldte ”vinduer”, hvoraf biografvinduet er det første vindue. Bestemmelsen har horisontal virkning for filmudlejerne, idet der sker en horisontal koordinering af det tidsmæssige forløb for distributionen af spillefilm til biograf- og efterfølgende videomarkedet. Bestemmelsen begrænser en filmudlejers muligheder for at distribuere en film til videomarkedet før udløbet af hold-back perioden, selvom filmen ikke trækker publikum til i biografene.

100. Parterne har oplyst, at hold-back perioden på videovinduet i praksis er på 6 og ikke 12 måneder, og at bestemmelsen vil blive revideret i overensstemmelse hermed. Parterne har oplyst, at det er nødvendigt med et fælles videovindue, som ikke kan fraviges fra gang til gang.²⁴ Kortere eller forskellige vinduer ville kunne skabe en uheldig forventning om, at biograffilm umiddelbart efter premieren vil udkomme på video. En sådan forventning vil afholde mange fra at gå i biografen og se film. Det er derfor nødvendigt for biografernes overlevelse, at videovinduet ikke kommer for tæt på biografvinduet.

101. Endvidere spiller det ifølge parterne også en rolle, at der er en vis cirkulationstid på filmene i biografene. Film distribueres i et begrænset antal kopier, og de biograf, der ikke er premierebiograf, får først filmene væsentligt senere. Det tager 4-6 måneder at cirkulere de fleste film. Særligt for blockbustere kan cirkulationen tage tid. Bortfald eller nedsættelse af denne hold-back periode vil betyde, at mange af de mindre biograf ikke vil kunne nå at få filmene, inden de udkommer på video. For disse biograf ville det betyde, at de måtte lukke.

102. Det er styrelsens opfattelse, at der som udgangspunkt ikke bør gælde nogle horisontale begrænsninger for distributionen af film, herunder fælles hold-back perioder på vinduerne.

Styrelsen anerkender dog, at en hold-back periode på videovinduet af en kort længde er nødvendigt af hensyn til en sikker biografdistribution.

103. Hold-back perioden på 6 måneder forekommer styrelsen rimelig under hensyntagen dels til filmenes gennemsnitlige cirkulationstid og dels til biografgængernes forventninger, forudsat at bestemmelsen også formelt revideres. På denne baggrund finder styrelsen ikke, at hold-back perioden falder ind under forbudet i konkurrencelovens § 6, stk. 1.

Ad 4) Bestemmelser, der har karakter af kollektive sanktioner

104. § 18, stk. 5: En biograf har pligt til at indsende ugentlige spilleopgørelser til filmudlejerens med henblik på beregning af filmleje. Hvis spilleopgørelsen ikke er filmudlejerens i hænde senest fredagen i ugen efter, at filmen er ophørt, har filmudlejerens pligt til at give FAFID meddelelse herom, jf. § 18, stk. 5, litra a. FAFID kan i så fald instruere sine medlemmer om, at levering af film til den pågældende biograf indtil videre kun må ske mod forudbetaling eller per efterkrav, jf. stk. 5, litra b. Ved gentagen undladelse af rettidig indsendelse af spilleopgørelser, kan FAFID standse filmleverancer til den pågældende lejer, jf. stk. 5, litra c.

105. Bestemmelsen, der har horisontale virkninger for filmudlejerne, understreger, at manglende indsendelse af spilleopgørelse til én filmudlejer sidestilles med manglende indsendelse til samtlige filmudlejere. FAFID kan vælge at sanktionere den enkelte biograf kollektivt, så det ikke er muligt for biografen at leje film, medmindre der betales forud eller per efterkrav, jf. stk. 5, litra b. Dette kan formentlig være vanskeligt særligt for mindre biografier. I yderste fald kan FAFID vælge kollektivt at standse filmleverancer til den pågældende biograf, jf. stk. 5, litra c. En sådan disposition vil formentlig betyde, at biografen må lukke.

106. Anmelder har oplyst, at manglende rettidig indsendelse af spilleopgørelse får de røde advarselsskiltene til at lyse. Bestemmelserne er medvirkende til, at der sjældent blandt filmudlejerne er tab på biografier. En ophævelse af bestemmelsen vil indebære en stramning af filmudlejernes krav om indsendelse af spilleopgørelse og tidspunktet for betaling af leje.

107. Bestemmelserne i § 18, stk. 5, litra b og c, adskiller sig efter styrelsens opfattelse fra de almindelige misligholdelsesbeføjelser, der gælder, når en part misligholder en aftale. Der er ikke her tale om, at det er den enkelte filmudlejer, der udøver sine misligholdelsesbeføjelser over for en biograf, men en organisation, der på vegne af samtlige filmudlejere lægger kollektivt pres på den enkelte biograf.

108. Bestemmelserne har dermed til følge, at den enkelte biografers adgang til markedet for visning af biografier begrænses i tilfælde af misligholdelse. Bestemmelsen har parternes markedsandele taget i betragtning mærkbare påvirkninger på markedet og er efter styrelsens vurdering omfattet af forbudet i konkurrencelovens § 6, stk. 1.

109. § 19, stk. 2-6: FAFID er tillagt vidtgående beføjelser i relation til biografernes betaling af filmleje. FAFID kan indhente oplysninger om biografernes kreditværdighed og fastsætte nærmere vilkår for levering af film til biografierne, jf. stk. 2, ligesom FAFID omgående skal orienteres, hvis en filmudlejer har indgået en kreditaftale med en biograf, jf. stk. 3. FAFID vil straks orientere de øvrige filmudlejere om sådanne aftaler. Udgangspunktet er dog, at filmudlejerens ikke har mulighed for at give den enkelte biograf mere end 30 dages kredit, jf. stk. 3, jf. stk. 1.

110. Hvis en biograf ikke betaler rettidigt, skal FAFID omgående underrettes herom, og FAFID meddeler herefter biografen, at filmleverancer vil blive standset, hvis skyldige beløb ikke betales rettidigt, jf. stk. 4. FAFID kan pålægge sine medlemmer, at de kun må levere film mod forudbetaling eller per efterkrav til en biograf, der mere end en gang er blevet rykket for manglende betaling, jf. stk. 5. Endelig kan FAFID sanktionere de medlemmer, som undlader at anmelde indgåede kreditaftaler eller udebleven filmleje, jf. stk. 6. Disse medlemmer kan miste retten til skyldig filmleje på lige fod med andre medlemmer.

111. Anmelder har oplyst, at bestemmelserne i § 19 er ryggraden i det arbejde, som FAFID udfører for sine medlemmer. Reglerne er med til at opretholde et sundt biografmarked og er til fordel for biograferne. En ophævelse ville betyde, at udlejere ville kræve forudbetaling af filmleje, hvilket vil kunne få uheldige følger for biograferne. Parterne er ved at undersøge mulighederne for etablering af en garantiforsikring, der skal sikre, at filmudlejerne får deres filmleje. En rimelig præmie på en sådan forsikring vil ifølge anmelder forudsætte et indberetnings- og rykkersystem som det nuværende.

112. Det er styrelsens vurdering, at bestemmelserne indebærer en horisontal koordinering af filmudlejernes kredit- og betalingsbetingelser. Den kollektive kreditbestemmelse, der automatisk sikrer biograferne en forholdsvis lang kredittid (30 dage), betyder, at filmudlejerne er med til at finansiere driften af biograferne. Det er derfor forståeligt, at filmudlejerne som følge heraf har krav på en vis modydelse i form af et advarselssystem.

113. Det er dog styrelsens vurdering, at de beføjelser, som FAFID er tillagt, er for vidtgående. Bestemmelserne fastslår filmudlejernes kollektive dominans og betydningen af en udnyttelse heraf. Virkningen af at undlade at betale skyldig filmleje til én filmudlejer får karakter af en kollektiv afstraffelse, der vil kunne fjerne den pågældende biografers indtægtskilde og dermed vil kunne udelukke den pågældende biograf fra markedet og dermed også lukke biografen. Der er således tale om bestemmelser, der i kraft af det kollektive pres, der udøves, går videre end de almindelige misligholdelsesbeføjelser.

114. Den enkelte filmudlejer har pligt til at følge bestemmelserne og har dermed ikke muligheder for at fravige dem. Undladelse af at efterkomme reglerne kan få økonomiske konsekvenser for den enkelte filmudlejer, jf. stk. 6, som derved kan virke som et kollektivt pres på filmudlejeren for at sikre, at dette ikke sker.

115. Bestemmelserne i § 19, stk. 2-6 (med undtagelse af stk. 4, litra a, c og d), har dermed til følge, at den enkelte biografers adgang til markedet for visning af biograffilm begrænses i tilfælde af misligholdelse. Bestemmelserne har parternes markedsandele taget i betragtning en mærkbar påvirkning på markedet, og er efter styrelsens vurdering omfattet af forbudet i konkurrencelovens § 6, stk. 1.

Konklusion

116. Det er sammenfattende styrelsens vurdering, at det eksisterende samarbejde mellem biograferne og filmudlejerne indebærer risici for pres og styring af forhold, som har betydning for konkurrencen på det relevante marked.

117. Bestemmelserne i § 3, stk. 3, § 16, stk. 3, litra a og b, § 18, stk. 5, litra b og c og § 19, stk. 2-6 (med undtagelse af stk. 4, litra a, c og d) er konkurrencebegrænsende og omfattet af forbudet i

konkurrencelovens § 6, stk. 1, hvorfor der ikke kan gives meddelelse om en erklæring om ikke-indgreb efter konkurrencelovens § 9.

Konkurrencelovens § 8

118. Det skal herefter vurderes, om betingelserne for en individuel fritagelse efter § 8, stk. 1, er til stede for følgende bestemmelser:

- 1) § 3, stk. 3, og § 16, stk. 3, litra a-b (prisbestemmelserne)
- 2) § 18, stk. 5, litra b-c og § 19, stk. 2-6²⁵ (kredit- og rykkerbestemmelserne)

§ 8, stk. 1, nr. 1 – styrkelse af effektiviteten/fremme af udviklingen

119. *Ad 1) § 3, stk. 3, og § 16, stk. 3, litra b:* Parterne har anført, at § 3, stk. 3, er en nødvendig forudsætning for, at det nuværende filmlejesystem kan fungere. Systemet indebærer, at de mindre biografer, herunder især provinsbiograferne, betaler mindre i filmleje end de større biografer og premierebiograferne. Systemet giver dermed de mindre biografer mulighed for at få større og mere kendte film i rimelig tid efter danmarkspremieren og på rimelige vilkår. De principper, der er fastsat for beregningen af filmleje, er nødvendige for biograferne, da det ikke er kommercielt muligt for biograferne, herunder særligt de mindre biografer, at skulle forhandle om filmlejen fra gang til gang. Bestemmelserne er på denne baggrund med til at styrke effektiviteten i distributionen af film til biograferne.

120. Det er styrelsens vurdering, at et system, der fastlægger principper for beregning af filmleje, kan være hensigtsmæssigt og give en effektiv distribution af film til biograferne, da man slipper for at skulle forhandle individuelt fra gang til gang. Da systemet imidlertid indebærer, at filmudlejer kan fastsætte og håndhæve biografernes mindstebilletpriser, er det styrelsens vurdering, at de relevante bestemmelser begrænser priskonkurrencen mellem biograferne og ikke bidrager til en styrkelse af effektiviteten eller fremme af udviklingen. Betingelse nr. 1 er dermed ikke opfyldt.

121. *Ad 2) § 18, stk. 5, litra b-c og § 19, stk. 2-6:* Bestemmelserne er ifølge anmelder med til at sikre, at filmudlejernes tab på biograferne som følge af manglende betaling af filmleje mindskes.

122. Styrelsen er af den opfattelse, at der kan være administrative fordele forbundet med en fælles rykkerprocedure mv. Den enkelte filmudlejer slipper for besværet med at skulle inkassere et tilgodehavende, og det kollektive pres, som FAFID har mulighed for at pålægge biograferne, betyder sikkert, at biografen hurtigere får betalt udlejers tilgodehavende. Bestemmelserne er således med til at effektivisere inkasseringer af tilgodehavender. Betingelse nr. 1 er dermed opfyldt.

§ 8, stk. 1, nr. 2 – sikring af forbrugerne

123. *Ad 1) § 3, stk. 3, og § 16, stk. 3, litra a-b:* Som nævnt ovenfor er det parternes opfattelse, at bestemmelserne er en nødvendig forudsætning for det nuværende filmlejesystem. Konsekvensen af en ophævelse af bestemmelserne vil være, at en række mindre biografer ikke længere vil have mulighed for at få de største og mere kendte film i rimelig tid efter premieren og til en rimelig leje. Det vil betyde, at mange biografer sandsynligvis må lukke. Bestemmelserne sikrer dermed forbrugerne et så stort udbud af biografer som muligt i Danmark. I det nuværende system ligger der

endvidere et incitament til at lave bedre film, idet en dårlig film vil resultere i lave billetindtægter og dermed en lav filmleje.

124. Det er styrelsens vurdering, at det er til gavn for forbrugerne, at der findes et stort udbud af biografer i Danmark, der viser film af høj kvalitet. Men det er ikke til gavn for forbrugerne, at priskonkurrencen biograferne imellem begrænses, fordi bestemmelserne gør det muligt for filmudlejerne at fastsætte og håndhæve biografernes billetpriser. Betingelse nr. 2 er dermed ikke opfyldt.

125. *Ad 2) § 18, stk. 5, litra b-c og § 19, stk. 2-6:* Biograferne drager fordel af den aftalte kredittid, der som tidligere anført betyder, at filmudlejerne er med til at finansiere driften af biograferne. Dette sikrer en bred spredning i distributionen af biograffilm, hvilket er til forbrugernes fordel. Betingelse nr. 2 er dermed opfyldt.

§ 8, stk. 1, nr. 3 – ikke unødvendige konkurrencebegrænsninger

126. *Ad 1) § 3, stk. 3, og § 16, stk. 3, litra a-b:* Det er parternes opfattelse, at bestemmelserne ikke går videre end nødvendigt. Bestemmelserne er en nødvendig forudsætning for det nuværende filmlejesystem. Systemet er udtryk for et betalingsevnesystem, der sikrer, at en biografers filmleje står i rimeligt forhold til de faktiske billetindtægter. En ophævelse af bestemmelserne vil få alvorlige konsekvenser for det nugældende system, som hviler på en forudsætning om, at filmudlejer har indsigt i og indflydelse på biografernes billetpriser.

127. Det vil ikke være overkommeligt for hverken filmudlejerne eller biograferne at forhandle individuelle priser fra gang til gang. Forventninger til de enkelte film vil endvidere kunne være så forskellige, at det vil være vanskeligt for udlejerne og biograferne at blive enige om en pris. De små biografers forhandlingsstyrke vil i den sammenhæng være meget lille. Særligt de usikkerheder, der er forbundet med fastlæggelsen af en films værdi (fx om filmen vises i høj- eller lavsæson, om den er i skarp konkurrence med andre film, om det er godt eller dårligt vejr, om den får god eller dårlig kritik osv.), understreger ifølge parterne behovet for at bevare det nuværende system med en variabel filmleje. Alternativet til et bortfald af det gældende system vil ifølge parterne derfor være, at filmudlejerne vil kræve et fast beløb pr. film, hvilket vil kunne medføre, at mange af de populære film bliver for dyre for de små biografer, der risikerer at måtte lukke. De begrænsninger, som bestemmelserne medfører, er derfor nødvendige.

128. Det er styrelsens opfattelse, at det ikke er nødvendigt af hensyn til distributionen af biograffilm at have bestemmelser, der begrænser priskonkurrencen mellem biograferne. Det bør være muligt at lave et system, der både tager individuelle hensyn til biograferne og deres størrelse og omsætning, og som ikke begrænser biografernes prisfastsættelse.

129. I Sverige beregnes filmlejen enten efter et "skala-system" eller efter et "garanti-system". Skalasystemet, som er det oftest anvendte, indebærer, at filmudlejer får en aftalt procent af billetindtægterne under hensyntagen til biografens omkostninger. Biografens omkostninger med tillæg af et dækningsbidrag fastlægges årligt gennem aftale mellem den enkelte filmudlejer og biograf. Biografen beholder 75% af indtægterne op til det fastsatte omkostningsniveau. Af indtægter over dette niveau beholder biografen mellem 17,5-20%. Filmudlejer modtager sædvanligvis maksimalt 55% af de samlede indtægter. Dette system sikrer biograferne en rimelig dækning af deres omkostninger og filmudlejer andel i eventuelt øgede indtægter.²⁶

130. Garantisystemet anvendes normalt ved forventede publikumssucceser og garanterer filmudlejer en aftalt procent af de totale indtægter uanset biografens omkostninger. Normalt får filmudlejer 50\% af indtægterne de første 2 spilleuger, 45\% i den tredje spilleuge og 40\% i den fjerde spilleuge. Herefter beregnes filmleje efter skalasystemet. Garantisystemet sikrer filmudlejerne dækning for de høje omkostninger, der sædvanligvis er forbundet med markedsføringen af de store film. Samtidig forebygger systemet, at biograferne dumper billetpriserne på filmudlejernes bekostning.

131. Dette illustrerer, at det er muligt at lave et kombineret filmlejesystem, der både tager individuelle hensyn til biograferne, og som samtidig også sikrer, at filmudlejerne kan garanteres en vis indtjening, hvor dette er nødvendigt. Administration af et sådant system kan ikke være mere besværligt end det nuværende.

132. Styrelsen bemærker endelig, at anmelders oplysning om, at en ophævelse eller ændring af det nuværende system vil være til skade navnlig for de små biografer, ikke giver mening. De små biografer modtager de cirkulerende film sidst, og der er derfor ikke grund til at kontrollere priser, da filmen på dette tidspunkt har været vist i alle højprisbiografer.

133. Det er på denne baggrund styrelsens sammenfattende vurdering, at betingelse nr. 3 ikke er opfyldt.

134. *Ad 2) § 18, stk. 5, litra b-c og § 19, stk. 2-6:* Anmelder har anført, at der eksisterer et særligt fortrolighedsforhold mellem filmudlejer og biograf, fordi filmudlejeren overlader biografen en brugsret til et værdifuldt ophavsretligt materiale. Brud på dette fortrolighedsforhold bør føre til en samlet skarp reaktion.

135. Styrelsen har vanskeligt ved at se, at brud på et fortrolighedsforhold mellem en filmudlejer og en biograf skal føre til kollektive sanktioner, der kan udelukke en aktør fra markedet.

136. Som anført under pkt. 112 er det styrelsens opfattelse, at filmudlejerne er berettiget til en vis modydelse for den 30 dages kredittid, som gives biograferne, men at de beføjelser, som FAFID er tillagt, er for vidtgående. Et organiseret indberetningssystem, hvis formål er at orientere om manglende indsendelser af spilleopgørelser og manglende betalinger, kan efter styrelsens opfattelse være berettiget. Det bør dog være op til det enkelte medlem at vælge, om orienteringen skal have nogle konsekvenser for den pågældende biograf og i givet fald hvilke. En ændring af systemet, så det ikke længere er muligt for FAFID kollektivt at sanktionere en biograf ved at fastsætte vilkår for filmudlejernes levering af film til biografen, vil formentlig kunne fritages efter § 8 under hensyn til de fordele, biograferne har af den aftalte kredit.

137. Det er sammenfattende styrelsens opfattelse, at det er unødvendigt af hensyn til et velfungerende system, hvis primære formål er at mindske tab på biografer, at tillægge FAFID beføjelser, der gør det muligt at udøve kollektiv presion. Betingelse nr. 3 er dermed ikke opfyldt.

§ 8, stk. 1, nr. 4 – ikke udelukkelse af konkurrencen

138. *Ad 1) § 3, stk. 3, og § 16, stk. 3, litra a-b:* Det er parternes opfattelse, at bestemmelserne ikke har medført, at biografernes indbyrdes konkurrence er blevet begrænset eller udelukket, idet

billetpriserne varierer fra biograf til biograf. De store citybiografer og premierebiograferne har på grund af hård konkurrence og kædetilslutning ret ensartede priser.

139. De deltagende virksomheder er dominerende på markedet og omfatter næsten alle filmudlejere og biografer. Bestemmelserne giver dermed filmudlejerne mulighed for at udelukke priskonkurrencen på markedet for visning af biograffilm. At muligheden herfor er til stede er alene nok til at fastslå, at betingelse nr. 4 ikke er opfyldt.

140. *Ad 2) § 18, stk. 5, litra b-c og § 19, stk. 2-6:* Bestemmelserne finder kun anvendelse i tilfælde af misligholdelse, og det kan derfor næppe antages, at bestemmelserne giver mulighed for at udelukke konkurrencen på en væsentlig del af markedet. Betingelse nr. 4 er dermed opfyldt.

Konklusion

141. Betingelserne for fritagelse efter konkurrencelovens § 8, stk. 1, er ikke til stede. Bestemmelserne påbydes som følge heraf ophævet, jf. § 6, stk. 4.

Bemærkninger

Parternes bemærkninger

142. Det er parternes opfattelse, at det nugældende filmlejesystem er udtryk for et sundt system, der tager individuelle hensyn til biograferne. Tilsvarende systemer praktiseres i de fleste lande uden tilsyneladende at give anledning til konkurrenceretlige indgreb. En ændring af systemet vil få alvorlige konsekvenser for særligt biograferne, og det må forventes, at et stort antal vil bukke under.

143. De omhandlede bestemmelser har ifølge parterne ikke haft negative virkninger på markedet, og styrelsen har ikke påvist eller sandsynliggjort, at dette har været tilfældet. Selvom filmlejen er den udgift, der har størst indflydelse på billetprisen, har bestemmelsen i § 3, stk. 3, ikke medført forhøjede filmlejepriser på det danske marked i forhold til filmlejepriserne generelt i udlandet. Bestemmelsen har heller ikke ført til ensretning af billetpriserne eller til højere billetpriser end på andre europæiske markeder. Parterne bestrider således, at bestemmelsen har haft til formål eller til følge at begrænse priskonkurrencen mellem biograferne.

Styrelsens bemærkninger

144. Erfaringerne fra Sverige viser ifølge styrelsen, at en ændring af det nuværende system, så filmudlejerne ikke længere kan fastsætte og håndhæve biografernes prisfastsættelse, ikke behøver at betyde lukning af biografer.

145. For så vidt angår påvisning af markedspåvirkninger bemærker styrelsen vedrørende prisbestemmelserne, at der her er tale om hard-core konkurrencebegrænsninger, der per se er omfattet af forbudet i konkurrencelovens § 6, stk. 1. Sådanne begrænsninger forudsætter ikke påvisning af markedspåvirkninger.

146. Angående de begrænsninger, der følger af bestemmelserne om rykkerprocedurer mv., bemærker styrelsen, at det forhold, at den anmeldte aftale omfatter stort set samtlige filmudlejere og biografer i Danmark, i sig selv taler for, at bestemmelserne er egnede til at påvirke konkurrencen på markedet for visning af biograffilm og dermed har sådanne markedspåvirkninger, at der er tale om konkurrencebegrænsninger, der er omfattet af forbudet i § 6, stk. 1.

Konkurrencelovens § 11

147. Anmelder har anmodet om en erklæring efter konkurrencelovens § 11, stk. 4 (nu stk. 5). En erklæring efter § 11, stk. 5, betyder, at en given adfærd ikke efter de forhold, som Konkurrencerådet har kendskab til, er omfattet af § 11, stk. 1, og at der derfor ikke er grundlag for at udstede påbud i medfør af § 11, stk. 4 (tidl. stk. 3).

148. FAFID og DB er hver især dominerende på markedet for henholdsvis distribution af biograffilm og for visning af biograffilm. Aftalen omfatter næsten alle filmudlejere og biografer i Danmark.

149. De bestemmelser, der efter styrelsens vurdering er konkurrencebegrænsende og omfattet af konkurrencelovens § 6, vil tillige kunne udgøre et misbrug af dominerende stilling i strid med konkurrencelovens § 11, stk. 1.

150. Der kan ikke meddeles en erklæring efter § 11, stk. 5, for aftalens konkurrencebegrænsende bestemmelser. Der er dog ikke anledning til at overveje et påbud, idet bestemmelserne kræves ophævet. Der er ikke i øvrigt anmeldt nogen adfærd, som kan give grundlag for en vurdering af et eventuelt misbrug efter konkurrencelovens § 11, stk. 5.

Konklusion

151. Bestemmelserne § 3, stk. 3, § 16, stk. 3, litra a-b, § 18, stk. 5, litra b-c og § 19, stk. 2-6 (med undtagelse af stk. 4, litra a, c og d) er konkurrencebegrænsende og omfattet af forbudet i konkurrencelovens § 6, stk. 1, hvorfor der ikke kan gives meddelelse om en erklæring om ikke-indgreb efter konkurrencelovens § 9.

152. Bestemmelserne opfylder ikke betingelserne for en individuel fritagelse efter konkurrencelovens § 8.

153. Der gives påbud om ophævelse af bestemmelserne. Ophævelse skal ske senest 3 måneder efter, at påbud er meddelt, jf. overgangsbestemmelserne i lovens § 27, stk. 4.

154. Selvom der ikke kan meddeles en erklæring efter § 11, stk. 5, for aftalens konkurrencebegrænsende bestemmelser, er der ikke anledning til at overveje et påbud, idet bestemmelserne kræves ophævet. Der er ikke i øvrigt anmeldt nogen adfærd, som kan give grundlag for en vurdering af et eventuelt misbrug efter konkurrencelovens § 11, stk. 5.

Foreningen af Filmudlejere i Danmark FAFID har den 21. december 2001 indbragt afgørelsen for Konkurrenceankenævnet.

---

1 Jf. Danmarks Statistik, Statistiske Efterretninger 2000. Beløbet er ekskl. moms.

2 Jf. Danmarks Statistik, Statistiske Efterretninger 2000.

3 Nordisk Film Biografer, der er en del af Egmont, havde i 2000 en markedsandel på ca. 45%, jf. Biografnyt nr. 5, marts/april 2001.

4 Jf. Danmarks Statistik, Statistiske Efterretninger 2000. Beløbet er ekskl. moms.

5 Parterne har oplyst, at denne hold-back periode i praksis er afkortet til 6 måneder.

6 De nedenfor gengivne afregningsregler af sammensat ud fra oplysninger, der er afgivet af de enkelte filmudlejere.

7 Nøgletallet for byerne i denne gruppe er forskelligt, og nøgletallet kan også være forskelligt inden for samme by - fx har Imperial i København et højere nøgletal end fx Palads.

8 Der gælder et maksimum på 60\% af billetindtægterne i en hvilken som helst uge.

9 Filmlejen i disse uger fastsættes med udgangspunkt i et "bundgrænsetal" fastsat ud fra biografens forretningsmæssige resultat i det forudgående år.

10 Med udgangspunkt i "bundgrænsetallet".

11 Med udgangspunkt i "bundgrænsetallet".

12 Jf. Danmarks Statistik, Statistiske Efterretninger, 2000.

13 Indtil henholdsvis 18 og 12 måneder (i praksis 6 måneder) efter en films premiere, må filmen ikke vises på TV eller distribueres på video, jf. vilkårenes § 12. Når filmen er frigivet til videodistribution, er det vanskeligt at trække publikum til biograferne for at se filmen.

14 Jf. Danmarks Statistik.

15 Jf. Biografnyt nr. 5, marts/april 2001.

16 Også muligheden for støtte fra Det Danske Filminstitut har indflydelse på antallet af filmkopier. Hvis filmudlejeren supplerer antallet af filmkopier med fx 5, betaler Det Danske Filminstitut for yderligere 5 kopier. Standardprisen for en filmkopi er ca. 22.000 kr.

17 72\% af samtlige biografier har mere end én biografsal, jf. Danmarks Statistik, 2000.

18 Jf. Danmarks Statistik, Statistiske Efterretninger 2000.

19 Hvis der derimod er tale om en kollektiv prisfastsættelse blandt konkurrerende ophavsmænd, vil denne samordning efter omstændighederne kunne være i strid med konkurrenceloven, jf.

Konkurrenceankenævnets kendelse vedrørende Pressefotografforbundets priser (Dokumentation 1995-2, s. 163 ff.). Forbundet havde i en prisliste fastsat bindende mindstepriser for billedbureauernes videresalg. Ankenævnet stadfæstede Konkurrencerådets indgreb over for prislisen. Ankenævnet udtalte bl.a., at afgørelsen ikke angik den enkelte fotografers udnyttelse af sine ophavsrettigheder, men den markeds- og konkurrencemæssige virkning af den kollektive udnyttelse af disse rettigheder gennem prislisen.

20 Af Konkurrenceankenævnets kendelse af 16. januar 2001 i sagen DVS Entertainment I/S mod Konkurrencerådet blev det fastslået, at konkurrenceloven finder anvendelse på aftaler om udlejning af produkter, der er fysiske bærere af ophavsrettigheder. DVS, der sælger og udlejer videofilm til forhandlere med henblik på videreudlejning, stillede som krav, at de udlejede videofilm i minimum 4 uger indgik til en vejledende lejepris på minimum 35 kr. i døgnet. DVS gjorde gældende, at konkurrenceloven ikke finder anvendelse på denne typer aftaler. Ankenævnet kom til det modsatte resultat og stadfæstede Konkurrencerådets afgørelse. Ankenævnet var enig med Konkurrencerådet i, at fastsættelsen af den bindende udlejningspris afskar forhandlerne fra selv at fastsætte deres udlejningspriser, og at dette i sig selv var en hard-core konkurrencebegrænsning.

21 Konkurrencestyrelsen har tidligere modtaget klager over, at nogle filmudlejere gør det til et vilkår for udlejning af film, at biograferne overholder mindstepriser. Fx har den københavnske biograf Park Bio på Østerbro i anledning af prisstigninger over for sine kunder skriftligt gjort opmærksom på, at stigningerne skyldes krav fra filmudlejere om højere billetpriser, hvis biografen fortsat ville have film rimeligt hurtigt. Biografens billetpriser var ifølge filmudlejerne for lave i forhold til billetpriserne i Københavns centrum. Behandlingen af klagerne er endnu ikke afsluttet og afventer rådets stillingtagen til de anmeldte aftalevilkår.

22 Bestemmelsen giver kun mening, hvis der er tale om et procentsystem, idet filmlejen automatisk vil falde, hvis billetpriserne sættes ned. Dette ville ikke være tilfældet, hvis der var tale om et system, hvor filmudlejeren fx fik et fast kronebeløb pr. billet eller et fast aftalt lejebeløb.

23 Ophavsretslovens § 57 giver ophavsmanden krav på mindst en årlig afregning, når vederlaget er

fastsat som en royalty, samt krav på oplysninger om salgstal o.lign.

24 Parterne har oplyst, at hold-back perioden dog i særlige tilfælde fraviges ved aftale (dvs. forkortes), hvis forholdene taler herfor. Hold-back perioden praktiseres dermed ikke ubetinget.

25 Med undtagelse af § 19, stk. 4, litra a, c og d.

26 Principperne i dette system er umiddelbart de samme som i det nuværende danske system.